

GLASNIK

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Št. 53.

V Ljubljani, dne 31. decembra 1915.

Leto VIII.

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 8

Naročnina znaša:
celoletna . . K 4.—
pololetna . . K 2.—
četrletna . . K 1.—
Posamezna številka
stane 10 vin.

Saj še petdeset let!

Ustanovitelj našega lista, njegov najboljši prijatelj in odlični sotrudnik osobito v prvih letnikih, poslanec in profesor dr. Krek je slavil čisto tiho dne 25. decembra 1915 svojo petdesetletnico. Naš list je objavil kratek njegov životopis, zato nam ni potrebno, da ponavljamo ali še širše razpletamo, kar smo pisali o njegovi minulosti. Saj njegovi skromnosti še to ni bilo všeč, kar smo pisali in prosil je, naj ne delamo komedij z njegovo petdesetletnico. Drugi ljudje imamo radi, če se nam vihti kadilnica, dr. Krek pa vse prenese: krivice, zabavljice, psovke, kritike, ampak kadila pa ne in časti tudi ne. Naj se otme pozabljivosti, da je bil po cerkvi povišan dr. Krek v visoko dostojanstvo prelata, a je to čast odklonil in jo ni sprejel, hotel je ostati navadni duhovnik.

Dasi slovensko krščansko socialno delavstvo ve, kako da dr. Krek odklanja češčenje, se mu je le slovenska krščansko socialna delavska organizacija poklonila in mu čestitala. Po iniciativi Jugoslovanske Strokovne Zveze so se mu poklonili te dni odbori Jugoslovanske Strokovne Zveze (korporativno), Slovenske krščansko socialne Zveze (po predsedstvu), Slovenske Straže (predsednik posl. Jarc in tajnik Ivan Štefě), Podporno društvo delavcev in delavk ljubljanske tobačne tvornice (korporativno), Avstrijska krščanska tobačna delavska zveza (korporativno).

V imenu vseh je pozdravil dr. Kreka in mu čestital predsednik izvršilnega odbora slovenskega krščansko socialnega delavstva, poslanec Gostinčar, mož, ki je skupno z dr. Krekom oral ledino na polju slovenskega ljudstva, mož, ki je z dr. Krekom skupaj položil temelj 1. 1895. prvi ljubljanski slovenski krščansko socialni delavski organi-

zaciji, Slovenskemu katoliškemu delavskemu društvu v Ljubljani.

V svojem odgovoru je slavljenec dr. Krek opozarjal na hude sedanje čase. Opozarjal je, naj se delavstvo ne pusti razburjati in naj kljub revščini, ki vlada zdaj, delajo vodstva naših delavskih organizacij z vso svojo močjo in z vsem svojim vplivom na to, da se zatro kaki morebitni poizkusi povzročiti nemire v kali. Kar je morebiti v mirnih časih pridobilo kak uspeh, bi delavstvu v sedanjih časih le strašno škodilo. Mi živimo pod postavami vojske. Vsaka nasilnost, torej vsaka hrupna demonstracija, se lahko tako konča, da vse demonstrante vojno sodišče obsodi na smrt. »Prosim Vas, delajte na to, da ostane delavstvo, pa naj pride, kar hoče, mirno.« Dalje je razmotrival slavljenec pota, kako naj se preskrbi delavstvu živež, kaj se je glede na preskrbo z živežem že storilo in kar se mora še storiti.

S klici: Dr. Krek naj živi vsaj še petdeset let, smo se razšli.

Za višjega revidenta je imenovan g. Franc Tertinek. Odličnemu svemu odborniku iskreno čestita:

Načelstvo J. S. Z.

Potreba, da se konzument organizira, vedno nujnejša.

V sedanji vojski se je producent, kmetijski stan močno organiziral. Ta organizacija se še izpopolnjuje. V »Zadruški«, glasilu »Zadružne Zveze« v Celju, čitamo ta-le članek:

»Zadružna zveza« v Celju se je odločila izdajati od 1. januarja naprej »Zadruško« kot zadružno kmetijski poljudni list v obliki znanega izvrstnega glasila kranjske kmetijske družbe »Kmetovalec«.

K temu koraku je napotilo »Zadružno Zvezo« kot lastnico in izdajateljico »Zadruško« več važnih razlogov.

Sedanja vojna bo vkljub zmagovitosti svojemu poteku vendar prizadela našemu narodnemu gospodarstvu precejšnje rane. Ves narod je pod orožjem; vse naše gospodarske sile so napete do skrajnosti. Po vojni bo treba nadomestiti ono, kar se je preveč porabilo ali kar je pod vplivom vojnih razmer trpelo škodo. Večji narodi v državi so gospodarsko dobro organizirani; pripraviti se bomo morali tudi mi mali, da bomo po vojni prestali dobro vse njene posledice in da se bomo mogli še razvijati naprej.

Glavno podlago našega narodnega gospodarstva tvori kmetijstvo. Da se povzdigne to na višjo stopinjo zdatnosti, potrebuje organizacije. Posameznik je šibek in odvisen, skupnost posameznikov, stekanje drobnih sil v celoto pa da oporo posamezniku. Naše kmetijstvo se je zadnja leta krasno razvilo, a glavno in edino le s pomočjo denarnega in izvendenarnega zadružništva, bodisi, da je isto pospeševalo mlekarstvo, živinorejo, vinarstvo ali skupen nakup kmetijskih potrebščin.

Slovenskemu zadružništvu se ni treba sramovati pred svetom. Lepo in močno je, kar je slabega, ne pride skoraj v poštev. A dvoma ni, da stojimo šele v začetku, kažejo nam se še daljši, lepši razvoji. K temu pa je potrebno ne le pasivno, temveč aktivno sodelovanje celega naroda. Kmetovalec mora pojmiti zmisel in cilj zadružništva; zadruška v trgu ali domači vasi mu ne sme več ostati nekaj tujega, samo vsiljujoča se dobrotnica, temveč smatrati jo mora za svojo last, za svojo prepotrebno gospodarsko oporo in najboljšo prijateljico.

Da je poglobljenje zadružne ideje med narodom potrebno, so uvedeli že zdavnaj Čehi in Nemci. Osrednja zveza čeških gospodarskih zadrug v Pragi izdaje poljudni zadružno-kmetijski list »Naše Kampelička« v skoraj 150.000 izvodih. To je številka, ki imponira! Dosegla se je pa na ta način, da so šle vse zadruge, vsi za zadružništvo vneti češki možje Osrednji zvezi na roke; pridobili so zadruge, da so naročile list v stotinah izvodov, nabirali so sami naročnike in pridno pisali za list tako, da nima morda danes v celi srednji Evropi para.

Nemško delavstvo si je osnovalo veliko organizacijo konsumnih zadrug, ki je v vojni po večjih mestih varovala konzumente pred ljudmi, ki so hoteli vojno izkoristiti z navijanjem cen. Ta organizacija pa se je utrdila v prvi vrsti med ljudstvom, ker je z ljudskimi časopisi neprestano širila svoje ideje, kazala na to, kar se je doseglo, in neprestano vzpodbujala k napredku.

V navedenem češkem kakor nemškem slučaju se pa cilj ni dosegel čez noč. Treba je bilo žilave vztrajnosti in veliko požrtvovalnosti.

Enega kakor drugega je pri nas včasih premalo. Vendar pa se dela ne ustrašimo. Imamo že veliko kmečkih mož v svoji kmečki združni organizaciji, kateri bodo z vnemo širili naš list, dobro vedo, da koristijo s tem skupnosti, pa tudi neposredno onim zadrugam, v katerih delujejo. Gledali bodo, da bodo večje zadruge naročile mnogo izvodov lista za svoje člane; skrbeli bodo za dopise iz zadrug in nabirali tudi naročnike med svojimi znanci.

»Zadruga« v svoji novi obliki ne bo priobčevala samo združnih članov, temveč tudi razne gospodarske nazprave v poljudnem in lahkoumljivem slogu. Vojna nas je naučila, kolike vrednosti je zemlja in nam je živo pred očila, koliko je vredno dobro obdelovanje iste. Kmetijski pridelki ne bodo v doglednem času v cenah padli in kmetijski obrat bo nosil — vendar enkrat — spodobne dohodke.

Zasledujemo pa z »Zadrugo« še en lep cilj. Skupen nakup in prodaja kmetijskih pridelkov sta še pri nas zelo zastala. »Združna Zveza« bi rada to panogo delovanja naših zadrug kolikor mogoče razširila. V poštev pridejo umetna gnojila, gospodarski stroji, semenje, močna krmila in še mnogo drugega. Promet z umetnimi gnojili bi se lahko podesetoril; a treba je še za porabo vedno in vedno podučevanja, treba pa je ljudi, da se načelstva naših posojilnic in drugih zadrug za stvar zavzamejo. Strah posameznikov pred ma-

lim trudom, ki ga tak promet povzroča, mora izginiti. Dobiček bodo imele zadruge, še večjega pa njihovi člani, ki bodo dobivali po primernih cenah dobro blago. »Zadruga« bo odslej blagovnemu prometu zadrug posvečala posebno pozornost, a v to svrhu je neobhodno potrebno, da se med člani posojilnic čim bolj udomači.

Tako prilično si mislimo delo »Zadruga« v novi obliki. Naš namen je lep in dober — upamo zato tudi na vsestransko podporo.

× × ×

Tudi konzumenti se morajo organizirati in sicer zelo hitro. Z organizacijo producentov je umljivo, da se povšavajo cene živil. Konzumenti smo slabo organizirani, to je naš list že večkrat naglašal. Danes je producent na boljšem kakor konzument. Kolikortoliko je pač organizirano delavstvo, dasi na Slovenskem delavske organizacije, posebno gospodarske, tudi še niso popolnoma izpeljane. A to je še premalo. Konzument se mora organizirati, da ne pogine od glada, kar bi bilo popolnoma nemogoče, če bi bili konzumenti vseh plasti in slojev krepko in trdno organizirani, bi vsaj odpadli mešetarji med konzumentom in producentom.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

POMANJKANJE TOBAKA IN SVALČIC.

Tobaka in svalčic vedno bolj v prodaji primanjkuje. V vseh trafikah jih primanjkuje, na Dunaju so pa že več trafik zaprli. Na Dunaju ni dobiti najnavadnejših vrst svalčic: egiptovske, sport, ogrske, sfinks; tudi memfis so že redke. Narejene svalčice zdaj tudi bolj kupujejo, ker je postal zavoj cigaretnega tobaka že posebnost in ni mogoče več zavijati in basati svalčic. Trafikanti na Dunaju ne dobe že več ted-

nov cigaretnega tobaka ali pa tako neznatne množine, da je takoj pokupljen. Na dunajskem zahodnem kolodvoru pred nekaj dnevi nisi dobil nobene smodke. O sedanjih razlogih pomanjkanja tobaka je izjavil glavni ravnatelj zastopniku lista »Österr. Volkszeitung«: Pomanjkanje zalog je vzbudilo v občinstvu načelno napačno bojazen. O načelnem pomanjkanju kate-rekoli vrste ne more biti govora; pomotno je, če se misli, da so pošle svalčice nil ali egiptovske in da poneha kadenje. Zaloge primanjkujejo le začasno ne načelno in ne manjka surovin. Vzroka sta dva:

1. Velika poraba po vojaštvu, ki je od časa do časa posebno močna.

2. Transportne težave. Dunajski cigaretni trg zalagati pred vsem tvornici v Hainburgu in v Ljubljani. Iz Hainburga na Dunaj je trajala prej vožnja po železnici en dan, zdaj pa tudi 14 dni, ker manjka voz. Sicer so pa pripeljali zadnje dni več novih vrst.

Težave tičejo izključno cigarete in kadilnega tobaka. Smokke se lahko hranijo daljšo dobo, tudi pol leta; dobe se zato, če se tudi pošiljatve zakasne. Pri cigaretah, ki jih veliko več zahtevajo, to ni mogoče, ker jih je mogoče imeti v skladiščih kvečjem dva meseca.

Dalje: Šest tvornic je radi vojske zaprtih, v ostalih manjka delovnih moči, posebno izučeni tehnični sil: mizarji, ključavničarji, ki jih ne morejo nadomestiti ženske.

Kljub temu se pričakuje l. 1915. in l. 1916. navadna izdelava, ker je potreba z ozirom na naturalno preskrbo vojaštva rajši večja kakor manjša. Tobak se je dobro obnesel; v Galiciji pride seveda v poštev le tobak za pipe, večje vrednosti je pa v Dalmaciji pridelan tobak.

Upati je, da se dobe tudi iz Srbije po prosti donavski poti tobačne surovine in tudi iz Turčije. Tobak se je tudi zelo težko dobavil iz Makedonije, Grške, Bolgarije in iz Male Azije, kakor

Anton Čehov:

V hotelu.

Iz ruščine prestavil Ferjan.

(Konec.)

»Zakaj ne odpoveste ničvrednemu človeku stanovanja?«

»Ali naj ga kar tako izženem? Že tri mesece ni plačal najemnine; toda mi ne bi zahtevali našega denarja, če bi nam le storil po volji in odšel. Mirovni sodnik ga je obsodil, da mora izprazniti sobo; toda on se je pritožil na apelacijsko sodišče in tako se stvar vleče... Žalostno je! In, moj ljubi Bog, drugače je prijeten človek! Mlad, lep, razumen. Če bi ne imel nobene napake, bi ne bilo boljšega človeka. Zadnjič, ko ni bil pijan, je pisal cel dan pisma svojim staršem.«

»Ubogi starši! je vzdihnila gospa polkovnica.

»Seveda, ubogi starši! Gotovo ni prijetno, imeti takega sina! Vse ga zmerja, in podijo ga z enega stanovanja

v drugo in ni dneva, da ne bi imel opraviti s sodiščem zaradi takega škan-dala.«

»Uboga, nesrečna žena!« je vzdihnila gospa polkovnica.

»Ni oženjen, milostna gospa! In kako naj bi tudi bil! Če sam srečno preživi svoje življenje, je zato že lahko Bogu hvaležen!«

Gospa polkovnica je hodila iz enega kota sobe v drugega.

»Neoženjen, pravite?« je vprašala.

»Da, milostna gospa.«

Gospa polkovnica je nadaljevala svoje potovanje in nekaj časa premišljevala. »Hm!... Neoženjen...« je rekla pomenljivo. »Hm!... Lilja in Mila, ne sedite pri oknu; vleče! Kako škoda! Mlad mož in je tako podivjan! In zakaj? Ker ni nikogar, ki bi vplival nanj z dobrim zgledom! Ni matere, ki... Neoženjen? No da, to je... to je ravno...« Po kratkem premisleku je nadaljevala gospa polkovnica z milim glasom: »Prosim, bodite tako dobri, pojedite k njemu in ga prosite v mojem

imenu, naj bo... naj se kroti v svojih izrazih... Recite mu: 'Gospa polkovnica Našaturina Vas prosi... stanuje z hčerkama v št. 47,' recite mu tako. 'Prišla je sem s svojega posestva.'«

»Dobro.«

»Recite tako: 'Gospa polkovnica je tu s svojima hčerkama.' Naj vsaj pride in prosi za odpustanje... Po kosilu smo vedno doma. — Oh, Mila, zapri vendar okno!«

»Oh, mama, kaj hočete vendar s tem zabitim človekom?« je Lilja strahoma vprašala takoj, ko se je hotelir odstranil. »Lep obisk ste nam pripravili: povabili ste pijanca, pretepača in lumpa!«

»Oh, ne govori vendar, ma chère! Vedno govorite tako; no in... obsedele ste! Kaj pa hočete? Naj bo, kakoršen hoče, zaničevati ga nismo... Vsako zelišče kaj koristi. Kdo ve,« je vzdihnila gospa polkovnica in hčerki skrbno pogledala, »morebiti tiči v tem vajina prihodnost. Opravite se za vsak slučaj nekoliko boljše...«

tudi čez Švico in Rumunijo. Ugoden strateški položaj olajša tudi gotovo transport iz južnih dežel.

Cigarete, ki jih zdaj ni, posebno egiptovski in Nil, se lahko nadomestijo z memfis, moeris (6 v.), diana (5 v.), obe z ustnikom, miriam in kedive z zlatim ustnikom. Opazovalo se je seveda, da ustnik na Dunaju ni priljubljen. Značilno je, da ko naši kadilci nasprotujejo ustniku, ga pa imajo radi v vzhodnih deželah. (V Galiciji, na Ogrskem, v Rusiji.)

Ni misliti, da se ustavi izdelava cigar in cigaret.

Vojna bilanca zunanje trgovine.

Pred kratkim objavljeni podatki o naši zunanji trgovini za mesece julij, avgust in september in za prvi dve letošnji četrtletji nam podajajo sledečo sliko v primeri z enakimi dobami lanskega leta:

	Uvoz		Izvoz	
	1915	1914	1915	1914
	milijonih kron			
julij	202.6	96.8	72.2	169.2
avgust	188.5	99.1	69.4	40.3
september	185.9	71.0	67.9	5.4
3. četrtl. skupaj	577.0	273.3	209.5	123.5
1. "	484.8	393.5	293.3	353.4
2. "	565.2	408.8	232.2	451.1
vsa tri četrtl.	1627.0	729.0	735.0	928.0

Že v prvem polletju se je kazal močni učinek vojske na gospodarsko življenje in je tako uvoz kakor tudi izvoz kazal veliko nazadovanje napram prejšnjemu letu. Uvoz je tekom prvih letošnjih šestih mesecev padel za 40 odstotkov, izvoz pa skoro za 60 odstotkov. V juliju letošnjega leta je bilo nazadovanje v primeri z lanskim tudi še jako veliko, ker je lanski julij padel še v dobo miru in se je tedaj mnogo izvažalo. Z mesecem avgustom se pa slika izpremeni. Lanskega meseca avgusta in septembra smo imeli že vojsko; promet je bil tedaj zelo oviran vsled prevažanja čet. Zato je bil letos uvoz in izvoz v teh mesecih dokaj večji nego lani, v avgustu je bil uvoz celo še enkrat večji. Letošnji september izkazuje napram lanskemu sicer nekoliko večje številke v uvozu in izvozu, toda treba je upoštevati, da Italija lansko leto v mesecu septembru še ni vodila vojske z nami kakor jo je letos, in je bil zato izvoz proti jugu še prost, dočim gre sedaj ves eksport le proti severu, zahodu in jugovzhodu. Nazadovanje izvoza presega napram lanskemu letu v prvih treh četrtletjih upadek uvoza za okroglo 200 milijonov kron. Za ta znesek se je povišala pasivnost trgovinske bilance. Ta pasivnost je znašala letos 892 milijonov kron napram 691 milijonom kron v lanskem letu.

Z ozirom na tri glavne predmetne skupine — surovine, polfabrikati in izdelani artikli — kaže zunanja trgovina v letošnjih prvih devetih mesecih sledečo podobo:

	Uvoz		Izvoz	
	1915 napram 1914		1915 napram 1914	
	v milijonih kron			
surovine	850.3	568.2	352.4	195.5
polfabrikati	207.8	127.9	118.4	210.3
celi fabrikati	568.9	30.6	264.2	522.2
skupaj	1627.0	727.0	735	928.0

Pri uvozu je torej nazadovanje največje pri surovinah, najmanjše pri izdelanih fabrikatih, kajti 80 odstotkov uvoznega nazadovanja odpade na surovine, in sicer zlasti na žito, semenje, bombaž, volno, lan, juto, jajca, kože in kožuhovino, čilski soliter, kavčuk, tobak, klavno in plemeno živino, mineralno gorivo, rude itd. Edino blago, ki izkazuje velik povišek pri uvozu, je kava. Izmed polfabrikatov so pri uvozu najbolj nazadovale sirove kovine, potem usnje in sukanec, zlasti volneni sukanec. Kar se tiče izdelanih fabrikatov, je uvoz le malo nazadoval napram lanskemu letu.

Pri izvozu je upadek največji pri celih fabrikatih. Najbolj je nazadoval izvoz sladkorja, potem izvoz pridelkov tekstilne industrije, zlasti bombaževga, volnenega in lanenega blaga. Močno nazadovanje se dalje kaže pri konfekcijskem blagu, potem pri izdelkih iz usnja, pri lesenem, steklenem, kamenitem in lončenem blagu, strojih, aparatih in električnih potrebščinah, pri izdelkih železne industrije, mineralnem olju, kemikalijah, papirju itd. Tudi pri polfabrikatih je upadek zelo znaten. Najbolj pride tu v poštev: obdelan les, usnje, maščoba, papirnato blago itd. Nazadovanje pri izvozu surovin zadeva vse predmete, ki se izvažajo, osobito klavno in plemensko živino in živalske produkte, kakor: jajca, kožuhovino, kože in perje, dalje neobdelan les, premog, žito in stročnate pridelke, semenje itd. Edino blago, ki se ga je letos več izvozilo nego lani, je hmelj; toda vrednost izvoza je padla, ker so se mu znižale cene.

Joško Senca:

Premagana Evropa.

Na krovu švedskega ameriškega parnika »Stockholm« je govoril minister pl. Hammarskjöld pomemben govor, v katerem je izvajal: Nihče ne more z gotovostjo trditi, kako končno izpade velikanska vojska. A slabo, kar pričakujemo je, da bomo našli v Evropi resnično le premagance, ker tako strašne bodo koncem vojske žrtve, tako temeljito bo puščana kri in do skrajnosti bo vse oslajljeno. Žrtve in izgub nevtalne države, ki se ne udeležujejo vojske, sicer niso tako velike, dasi se po svetovni vojski povzročena draginja splošno čuti. A tudi gospodarstvo nevtalne države najtežje trpi, ker dohodki padajo, izdatki se pa množe.

Z lastnimi močmi.

Na bolniških podporah, na podporah invalidov so izplačala l. 1912. strokovna društva v Avstriji 1,789.338 mark.

Na stavkah in na podporah od dela izključenim delavcem so izplačala v

Avstriji strokovna društva leta 1912. 1,365.530 mark.

Brezposelne in popotne podpore so izplačala avstrijska strokovna društva l. 1912. v Avstriji 1,688.899 mark.

Vseh podpor so izplačala avstrijska strokovna društva leta 1912. v Avstriji 4,100.000 mark.

Živinoreja v Bolgariji. Bolgarija je zdaj tako po Donavi kakor po železnici po 16 mesecih naravnost zvezana z nami. Zdaj, ko pri nas tako manjka živine, bo zanimalo, koliko živine da imajo v Bolgariji. Zadnje štetje živine v Bolgariji 31. decembra je podalo sledečo statistiko.

Konj	478.222	77,471.964	frankov
mul	12.238	2,423.124	"
oslov	118.488	4,255.568	"
težke živine	1,606.363	150,726.990	"
bivolov	412.978	40,406.558	"
male živine	8,669.260	97,152.402	"
koz	1,464.719	18,803.509	"
prešičev	527.311	24,214.218	"
Skupaj	13,289.579	415,464.333	frankov

Vredna je torej bila živina skoraj pol tisoč milijonov frankov. Ko so živino v Bolgariji l. 1892. prvič prešteli, so našli 10,795.492 v vrednosti 231,847.844 frankov. Število se je pomnožilo v tem času za 23 odstotkov, vrednost pa za 95 odstotkov, ker se je v tem času živina za toliko pomnožila. Glede na število živine v primeri prebivalstvu se nahaja Bolgarija v prvih vrstah. Na Danskem odpade na 100 prebivalcev 82.5 komadov živine, na sto prebivalcev na Švedskem 48.4 in v Bolgariji 46.5 komadov. Kar pa tiče male živine, se nahaja Bolgarija celo na prvem mestu, ker odpade 199 malih živali ali drobnice na 100 prebivalcev. Če pa seštejemo malo in veliko živino, zavzema Bolgarija v Evropi drugo mesto s 75.3 na 100 ljudi, prekosi jo le Danska s 79.9 kosi na 100 ljudi. Na tretjem mestu sledi Rumunija s 60.5, med tem, ko se nahaja Italija s 23.7 na zadnjem mestu.

Stare bolečine se povrnejo, če se vreme izpremeni, kajti telo je za izpremembe vremena zelo občutljivo. Za hitro odpravo takih udnih in telesnih bolečin priporočamo Fellerjev rastlinski esenčni fluid z zn. »Elza-Fluid«. 12 steklenic pošlje franko za 6 kron lekarnar E. V. Feller, Stubica, Elzatr g. št. 264 (Hrvatska). Svetujemo, da imate to dobro bolečino-lajšajoče sredstvo, ki ga priporočajo mnogi zdravniki, vedno pri hiši, da je v slučaju potrebe pri roki. Nalahno odvajalno sredstvo, ki krepi želodec, so Fellerjeve »Elza-kroglice«. 6 škatlic franko 4 K. 40 h. (s)

Okno v svet.

Monopol za užgalice. Ogrska vlada dela priprave, da uvede monopol za užgalice. Z velebankami, ki so zainteresirane pri sedanjih tovarniških podjetjih, so se že vršila pogajanja o odkupni ceni. Tudi z avstrijskim kartelom in z avstrijsko vlado se je Ogrska menda že precej sporazumela. Glede glavnih točk dogovora baje ni nobenih posebnih težkoč, nekaj ovir se pojavlja le glede visokosti odškodnine, ki naj se da sedanjim zasebnim tovarnam.

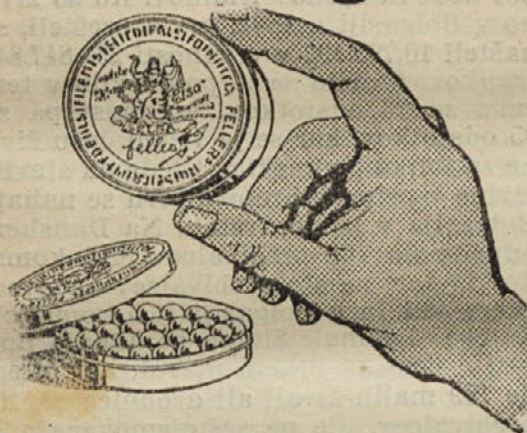
Vojni dobiček Amerike. Na njujorški borzi, ki je bila v začetku vojske dva meseca zaprta, se je razvnela zadnje čase najbujnejša špekulacija. Več-

krat je bilo prodanih tekom enega dne nad 1 milijon kosov efektov, dočim se je bilo meseca oktobra 1914 večkrat zgodilo, da je bilo prodanih na dan le 45.000 kosov. Merodajni papirji so v ceni silno poskočili, predvsem seveda onih podjetij, ki izdelujejo vojne potrebščine. Akcije družbe Bethlehem Steel Company so notirale pred vojsko 45 dolarjev, dne 7. oktobra pa so imele ceno 400 dolarjev, kar pomenja povišek za nič manj kakor 1200 odstotkov. Podobno so se zvišale cene papirjem drugih sličnih podjetij, ki prodajajo vojne potrebščine evropskim državam.

Izdajatelj Fran Ulreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Fellerjeve tek vzbujajoče, želodec krepčajoče, lagodno odvajajoče rabarbara-kroglice z znamko

Elza-kroglice

dobro sredstvo za želodec

pospešuje tek in prebavo ter odvaža. 6 škatlic franko 4 K 40 h, 12 škatlic franko 8 K 40 h. Lekarna E. V. Feller, Stubica, Elzin trg št. 264 (Hrvatska). Bolečine urno odpravi Fellerjev Elza-fluid. Dvanajststotnica za poskušnjo 6 K.

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima v zalogi:

jedilno olje, riž, čaj, kakor tudi vse drugo specerijsko blago.

Oddaja na debelo!

Za Ljubljano in okolico je otvorila

mesnico

v semenišču v Šolskem drevoredu kakor tudi

specerijsko trgovino

na Dunajski cesti št. 30.

Kdor pristopi kot član h „Gospodarski zvezi“, dobi izkaznico, s katero ima pravico do nakupa v mesnici in trgovini.

Najboljša in najcenejša zabava
v Ljubljani je v

Kino Central

v deželnem gledališču.

Obiskujte vedno »Kino Central«, kjer se za mal denar dobi bogato razvedril!

Razširjajte med delavstvom Vaše glasilo ,Našo Moč'.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg št. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebščine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prti, servijeti in brisalke iz platna in damasta. **Priznane nizke cene!**

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gospega perja in puha. **Vedno sveže blago!**

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

priljublje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po **4³/₄ 0/0**

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.

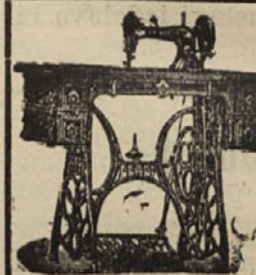
Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA

Mestni trg 18.

Trgovina z modnim in drobnim blagom. Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih robocev, ovratnikov, zavratnic, volne, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Priloga cenjenemu občinstvu edino domačo tvrdko

Ignac Vok

specijalna trgovina šivalnih strojev in koles Ljubljana, Sodna ul. 6,

katera ima po ugodnih cenah in obrokah od strokovnikov priznane najboljše šivalne stroje v Evropi in to so PFAPP v veliki izbiri in zalogi. 10letna pisarna garancija! Ponk o vezanju vsak čas brezplačno. Priidni posredovalec se iščejo.